

הקרב על גרמניה - עורך „העולם הזה” מסכם את רישומי ביקורו - ומציע גישה יסודית חדשה ליחסים בין גרמניה וישראל

נכון, אמרתי, גרמניה נראית עכשיו כארץ שלחה ורועת. ישנם מוסדות דמוי קראטיים, יש חופש-עתונות, יש חוקה יש בית-משפט. קשה להעלות על הדעת כי יקום כאן נאציונל חדש. אולם —

וכאן חזרתי על הסענה שהשמעתיה פעמים בלתי-ספורות, בכל שיחותי בגרמניה: „אולם כך זה היה גם ב-1928. היתה גאות כלכלית. היטלר היה דמות קומית. הפויטש שלו משנת 1923 הפך נושא לבדיחות. המוסדות הדמוקראטיים פעלו כהלכה. אבל

מאת אורי אבנרי

או בא המשבר הכלכלי הגדול, ותוך כמה חודשים הפכה המפלגה הנאצית, מקומץ מבוטל של מטורפים, למפלגת-המונים אדירה. מניין לנו שזה לא יקרה שנית? „עכשיו יש לכם פלא כלכלי. קונים מכוניות ופריגאידרים. אך מה יקרה כאשר יפקוד משבר כלכלי חדש את גרמניה?”

הטוויסט בא במקום המארש

ברשיחתי, מבקר ספרותי ידוע, חיך בנחת. לולא פגשתי בו כאן, בהאמבורג, הייתי משער שהוא אנגלי. היו לו קהיפנים אנגלו-סאכסיים, חוש-הומור דק (בלתי-ריגיל בגרמניה) וחיוך מלבב.

„השחאה זו מופרכת מיסודה”, השיב. „הרפובליקה הפדרלית אינה ויימאר שניה. אינני מתכוון רק לאירגון השלטון וטיב המוסדות. אני מתכוון בכלל לאקלים הפוליטי, להלכי-הרוח, לסיגנון הציבורי.”

ואכן — יש הבדל. בימי ויימאר גאתה הלאומנות הגרמנית. מאות מפלגות ואירגונים

* ויימאר, העיר בה קבורים שני המסוררים הלאומיים של גרמניה, גתה ושילר, שימשה אכסניה למנסחי החוקה הגרמנית אחרי מלחמת-העולם הראשונה. לכן רגילים לקרוא על שמה את הרפובליקה הגרמנית שנולדה אז, ושחוסלה על-ידי היטלר.

במדונה

עסקים

דבר אל הקיר

המפעל החל בתנופה עצומה. בניין גמנסיה הרצליה נותץ ונמחק, בור עצום נכרה בו מקום וכעבור זמן קצר החלו להדהר בו במרכזה של תל-אביב קולות בניה וטרטור מכונות חדישות. העוברים ושבים נעצרו וצפו בהנאה כיצד הולך וקם מגדל שלום מאיר, הבניין הגבוה ביותר בארץ.

נעו אמות הסיפים. אולם היו כאלה שלא נהגו כלל ועיקר. היו אלה דיירי הבית מספר 20 ברחוב אחד העם, מול הבניין ההולך ומוקם, שעבורם הפך מגדל השלום — נושא למלחמה.

משך שבועות רבים סבלו את הרעש, שנוצר מפטישי האויר בני טונה וחצי, ש תקעו באדמה כלונסאות פלדה כנגד הת-מוטטות הכביש הסמוך. אולם הם לא רצו להפריע לקולות הקידמה והפיתוח, הוציאו צרמניעה רק כדי להגביל את הרעש לשעות בהן אין הם נמצאים בדירותיהם ומשרדיהם. „זה לטובתכם”, הסבירו להם קבלני הבניין, „המוטטות שאנחנו מכניסים — ימנעו מפולת בבניין שלכם.”

הדיירים האמינו ושחקו. לא איכפת להם היה שהכביש ליד ביתם שקע, ואפילו לא שבית-אחד-העם, שצריך היה להשאר על תי-לו, התמוטט בחלקו.

עד שיום אחד ניסה אחד מעורכי-הדין, שמשרדיהם שוכנים בבניין 20, לפתוח את דלת משרדו ולא הצליח. כשפתחה כוחו ונכנס למשרדו, נדהם. הקיר בו קבוע ה-משקוף, היה סדוק לארכו, לחץ על הדלת. **תקוף יסודי.** כעבור ימים אחדים החלו הדברים ללבוש צורה יותר ויותר מדאיגה. קיר הבניין, הפונה לכיוון מגדל-שלום, החל מגלה נטיה. קירות החדרים נפערו לאורכם. בעלי החנויות בבית, ביצוגם של עורכי-הדין שכניהם, פנו לחברת ככר הרצליה בע"מ, המקימה את הבניין החדש, הצביעו על הנוזקים שנגרמו להם.

תשובתם של עורכי-הדין של החברה, היתה פסקנית: החברה אינה יודעת, ואינה חייבת לדעת, מה גרם לסדקים שבבנין הנ"ל, אם בכלל נוצרו סדקים כאלה. היות ובעבר דות הבניה הופעלו מכשירים ומכונות חדי-שות, אין זה יתכן שנגרם נזק. עורכי הדין הבינו כי אין כל סכוי להגיע להבנה של שלום עם מקימי מגדל-שלום. לפי עצת מהנדס העיר, משה עמיצה, שקבע כי יש למנות מהנדס שיפקח על הבניין ויקבע את החיקונים שיש לבצע בו, פנו למשרד המהנדסים גנדלר-פיאסטר, ביקשו הערכת הנוזק.

כתבו המהנדסים במסקנותיהם: „לפי מיטב ידיעתנו המקצועית, נגרמו הדפורמציות ה-נ"ל בגלל הזעזועים והתנודות שיצרו פטישי האויר, שהכניסו את הכלונסאות במגרש שממול לבניין הגידון.

„המשך העבודה על-ידי פטישי אויר יכול בהחלט להחרף את המצב הסטטי של ה-בניין. לדעתנו יש הכרח לבצע תקון יסודי לפי הוראות מהנדס אחראי.”

הערכת המהנדסים לבני גובה הסכום ה-דרוש לחיקונים: 24.750 ל"י. **סכום של מליונים.** נראה היה שדו"ח זה יכריע את הכף, ישכנע את החברה כי הנוזקים נגרמו בעסיה. אבל לא כך היה. החברה הודתה כי הפעילה פטישי אויר במקום, הודתה כי הכביש שקע כתוצאה מהזעזועים שנוצרו, אך אינה מודה כי היא שגרמה את הנוזקים לבניין. בקיצור: רק פתי יאמין כי הבניין, הנמצא מטר אחד מעבר לכביש, שקע מאותה סיבה בגללה שקע הכביש.

לדיירים לא היתה ברירה, הגישו באמצ-עות עורך-הדין אוריאל גנייה, שגם משרדו שוכן בבניין, תביעה כספית לחיקון נזקי הבניין.

בכתב ההגנה טענו בעלי החברה כי תביעה זו היא טרדנית וגורמת לעיכוב הבניה. לפי הצהרת החברה בשעתו, כרוכה הבניה ב-השקעה עצומה, הנעה, לפי ההערכה ה-נוכחית, בין 17 ל-20 מליון לירות ישראליות. בתוך גלגול מליונים אלה, העדיפה החברה שלא להענות לתביעה לשפוז הבניין ש-ברחוב אחד-העם 20, בסכום הקטן יחסית, של 25 אלף ל"י, העבירה את ההכרעה לאולם בית המשפט.

* לפי החווה התחייבה החברה למכור ולחסור שבע קומות בבניין לממשלת יש-ראל, עד ה-30 לנובמבר השנה. לפי אותו חוזה על החברה לשלם 2000 לירות עבור כל יום של אחר.

דלילה

דלילה
הבושם המפתה
באריזה המפתה
לב כל אשה

רויאלוים
ROYALVIT
ק ר ס הפנים
לפי ד"ר לברן, פרוס המכיל
גילה רויאל
זמן על עורך, והקמותיו העדינות, מונע
זתהוות קמטי פנים ומטהר את גוון
נורך על ידי פעילות מוגברת של
מחזור הדם.

ILFORD
PAN F FILM
SELOCHROME
HPS FILM
HP 3 FILM
FP 3 FILM

המומחים בצלום
נושתמשים בסרטי
ILFORD
להשיג בכל בתי מסחר לצלום
א. ברנר
סדרות רומשילד 15
תל אביב. מלסון 65421

Berlin

בגישת חינוקות אשני עיברי גבול התיל, בחוברת גרמנית